

NOTRANJEC

Izhaja vsake soboto
in velja po pošti za celo leto
4 K, za pol leta 2 K. Posamezne
številke po 10 vin. Na naročbe
brez denarja se ne oziramo.
Uredništvo in upravnništvo je v
Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati
se računajo za celo stran 36 K,
za $\frac{3}{4}$ strani 25 K, za $\frac{1}{2}$ strani
18 K, za $\frac{1}{4}$ strani 9 K, za $\frac{1}{8}$
strani 5 K, $\frac{1}{16}$ strani 3 K. Pri
večkratni objavi primeren po-
— pust. —

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Agrarna ideja v poslanski zbornici.

Vseh narodov poslanci, ki zastopajo kmetске volilce, so se združili v „svobodno agrarno zvezo“ v poslanski zbornici. Velike naloge čakajo te poslance in to zavezo v bodoči zakonodajni dobi. Vodja nemških agrarcev Alfred pl. Simič piše o tem:

1. Razdolženje kmetских posestev, 2. pomanjkanje poslov in poljedelskih delavcev, ki postaje naravnost usodno, 3. davčna reforma, 4. odstranitev oderuške dobičkarije, ki se je urinila med kmeta in kupca njegovih izdelkov — vsa ta vprašanja so tako pereča, da se jih ne more več od-
rivati. Še letos v jeseni treba, da se glede tega uložijo
nujni predlogi in o njih vseh glasuje imenoma. Glasovanje po imenih bo pokazalo, kdo je naš sovražnik
in kdo nosi ljubezen do kmeta le na jeziku“.

Brez dvoma je, da se bodo agrarni poslanci vseh narodov gibali v poslanski zbornici prav krepko. Že v dosedanjem kratkem zasedanju so se močno približali ugodni rešitvi vprašanja o povišanju državnih doneskov za melioracijske zaklade. V Avstriji se bližamo dobi, ki bo uvaževala pomen kmetskega stanu. Žal, da nimamo Slovenci krepke delegacije agrarne barve, ki bi vedela in znala doseči, da postanejo tudi Slovenci na primeren način deležni uspehov agrarne ideje.

Dogodki in gibanje v državnem zboru kažejo, kako pravilna je bila naša ideja, da si poskrbi tudi naš narod odločno-agrarnih zastopnikov. Te ideje, ki se nam zdi rešilna, ne bomo nehali povdarjati, ampak danes spet kličemo in bomo vedno budili speče in dre-majoče: Delajte in žrtvujte za Notranjsko kmetško stranko!

Politične vesti.

Poslanske zbornice zasedanje se je le prekinilo, in je predsednik izjavil, da bo prihodnjo sejo poslancem pismeno naznanil. Ta odredba povzroča, da dobe poslanci tudi za dobo počitnic po 20 kron na dan, kar pomeni za državno blagajno dnevni izdatek 10.520 kron.

Nemški in ruski cesar sta se sestala na morju. Ob takih prilikah imajo vladarji navado, da izpregovore napitnice, ki so velike politične važnosti. To pot sta se pri kozarcu šampanjca ruski in nemški car pozdravila tako kričavo-toplo in sumljivo-ljubeznjivo, kakor nikdar. Vse kaže, da se je ruski car približal nemški politiki, ki ga drži na njegovem trhlenem tronu, zato pa plačuje račun ruski narod.

Japonci so storili v nepretrgani vrsti svojih velikanskih pridobitev zopet krepak korak. Koreja, ki so jo po zmagoviti vojni z Rusi, politično dobili pod svoj vpliv, so si zdaj tudi na zunaj podredili. Koreja je približno tolika dežela, kakor Avstro-Ogrska in bo nudila Japoncem velikanske vire za izžemanje. Korejsko upravo bo odslej vodil japonski glavni zastopnik, ki vsako postavo in naredbo, preden stopi v veljavo, odobri ali jo pa odkloni. Imenuje vse višje uradnike. Koreja bo v par letih japonska pokrajina. Ruski vpliv na Korejo je končno uničen.

Amerika in Japonci. Ker so Japončki pridni mali možje, so se začeli Amerikanci strašiti japonske konkurence in začeli preganjati japonske delavce z ameriških tal. Ne dopuščajo jim več, da bi se naseljevali, kjer hočejo in jim ne dajo šol. Zaprli so par Japoncev kot špijone in so na obalah Tihega oceana, ki loči Ameriko od Japonske za 20 dni najhitrejše vožnje, začeli zbirati mogočno ladjevje.

Domače vesti.

Zaostale naročnike pozivljamo, da naj nemudoma poravnajo dolgovano naročnino.

† **Milan Dolenc.** Pretečeno soboto zjutraj so našli c. kr. sodnega adjunkta g. Milana Dolenca v njegovi spalni sobi mrtvega. Ležal je v svoji postelji, kakor da bi spal. Na postelji in po tleh je bilo polno krvi. Poleg desne roke je ležala brivna britev, s katero si je prerezal desno stran vratu. Kaj je mladega in nadebudnega moža gnalo v prezgodnjo smrt, da si je na tako žalostni način končal življenje, tega ne ve nobeden. Zadnje dni je bil nenavadno otožen in tih. Njegovi ožji prijatelji pravijo, da se je zadnje dni hudo bal, da bi obolel na legarju. Iz vseh okoliščin soditi se je možu omračil duh in le tako si zamoremo tolmačiti njegovo dejanje. Bil je še samec in je živel v popolno povoljnih gmotnih razmerah. Narodna in dobrodelna društva v Postojni zgube z njim enega izmed svojih najboljših članov. Njegov lepi pogreb, katerega se je udeležila „Čitalnica“ in „Sokol“ korporativno z zastavama, uradništvo, veliko število tržanov in sorodnikov kakor tudi obilo prijateljev pokojnikovih iz drugih krajev, je bil najboljši dokaz, kako obče priljubljen je bil pokojnik. Pevsko društvo „Postojna“ mu je zapelo pred hišo in na grobu žalostinke. Odlični narodni rodbini, kojo je zadela tako britka in nepričakovana izguba, naše najiskrenejše sožalje!

Umrl je v Postojni gosp. Rud. Lampe, c. kr. okrajni gozdarski komisar. Obolel je na znakih legarja. Tej bolezni se je baje pridružila tudi še plućnica.

Pokojnik je bil jako marljiv in vesten uradnik, ki je živel le svojemu poklicu. Bodi mu zemljica lahka!

Umrla je g. Kodela v Postojni, soproga sluge okr. glavarstva v Postojni. N. v m. p.

Umrl je v Podgradu vsled kapi vrli narodnjak nekdanji podgrajski župan in deželni poslanec Slavoj Jenko. Naj v miru počiva!

Osebna vest. Adjunkt na postojnski železniški postaji, g. Franc Cvek je prestavljen za načelnika v Borovnico.

Premembe na notranjskih glavarstvih? „Slovenec“ poroča: „Okrajni glavar g. Lapajne bo prestavljen iz Postojne v Logatec, okrajni glavar g. Kremenšek pa pride iz Logatca k deželni vladi v Ljubljani“.

Okrožni zdravnik v Senožečah, g. dr. Viktor Gregorič odpotuje za jeden mesec in ta čas ne bo ordiniral.

Postojnski vodovod je do preklica zaprt. Voda za pitje se rabi le iz „Ribnika“, v katerem vodnjaku je voda kemično in bakteriološko preiskana popolnoma zdrava. Občinstvo se opozarja, da rabi vodo le iz omenjenega vodnjaka.

Zakaj se širi legar v Postojni? O tem piše „Gr. Tagblatt“, da radi tega, ker je županstvo dalo nabiti svarila, da je zabranjeno vodo piti do preklica le v slovenskem jeziku. Tako piše poročevalec iz Postojne v „Grazer Tagblatt“. Vročina je res huda zadnje dni v Postojni, zato se res bojimo, da se našemu ljubemu „Hansu“ ne omehčajo njegovi renegatski možgani. Človeče naj bi se raje za druge stvari brigalo, ki bi bile

Listek.

Mati in otroci.

Po češkem Karla V. Raisa.
(Dalje).

Glasno sem prečital, kar sem napisal. Mamica je prikimovala, oči pa so ji bile polne solza. Par trenutkov je bilo vse tiho. Zamišljeno je sedela starka. Nato pa pravi: „Če niste že nevoljni, pa pišimo še Vašku!“

Pisala sva:

„Dragi otroci!

Čudim se, da mi toliko časa niste pisali. Pa menda vendar niste kaj bolni? Zjutraj in zvečer prosim angelja varuha, naj čuva vaju oba in Vajine otroke. Niti vajinih ljubih otrok ne poznam, in bogve, bogve, če ju kedaj zagledam. Ker sem tako daleč, celo imena zamenjavam, če na Vas vse pomislim. Saj ima Anton dva in Vi tudi dva, vsakemu je drugače ime, videla pa še nobenega nisem. Vedno jih kličem v mislih in se ž njimi razgovarjam. Taki-le so menda, kakor ste bili Vi, ko ste bili mladi. Ali še veš, ko si nosil one marogaste hlače in kučmo za očetom? Naš gospodar, Tvoj najstarejši brat, ima tudi dva otročka, dekle je po meni,

fant pa je malo trmast. Če bi bila Vaša otroka tukaj, bi jima že včasih prinesla kak odpustek iz cerkve. Tako pa Vam pošljem le nekaj sliv. Sosed jih je posušil in mi jih podaril cel predpasnik. Nekaj krompirja bi Vam že poslala, pa ne morem plačati voznine na železnici. Prosim Vaju prav lepo, pišita mi kmalu. Ali doživim, da mi moja ljuba vnuka kaj pišeta? Naj bi jima dodelil Bog vse darove sv. Duha, da se jih bosta radovala. Pošiljam jima toliko poljubčkov, kolikor je zvezdic na nebu. Pozdravlja in poljubi Vaju stokrat

Vajina zvesta mamica in stara mamica.“

Skoro ravno tako pismo sva pisala Tončku na Dunaj.

„Kdaj odpošljete slive?“ „Takoj“, je odgovorila mamica. Nato smo skupno s slivami odposlali pisma.

„Ne vem, kako bi se Vam zahvalila“, pravi mamica s hvaležnim pogledom.

„Pa bode kmalu prišel odgovor“, sem jo zavrnil, „takrat le precej pridite!“

Kmalu na to je prišel Strnadek, ves vesel in ponosen. „Zdaj ste ji pisma spisali, no, Bog Vam povrni, revica bo zdaj spet veselejša“.

„Ali je res tako nesrečna?“

„Nesrečna? Seveda nesrečna je, a ljubeznjiva ženica. Hodila sva skupaj v šolo. Tedaj je bila lepa,

v korist trga in prebivalstva, a ne kazati s takimi bedastimi poročili svoje nemško mišljenje in sovraštvo do svojega nekdanjega materinega jezika. Proč s takimi ljudmi, ki jim je naš jezik zopern. V slovenske kraje, slovenske uradnike, to je naša parola!

V zboljšanje zdravstvenih razmer v Postojni se je vršila pretečeni pondeljek posebna komisija na lici mesta, h katerej je deželna vlada odposlala deželnega zdravstvenega referenta, vladnega svetnika gosp. dr. Zupanca in vladnega stavbnega svetnika gosp. Pavlina. Prisostvovali so obhodu in posvetovanju tudi še c. kr. okrajni glavar g. Lapajne, gg. okrajni in okrožni zdravnik, župan in zastopniki trškega gospodarskega odbora. Namen obhoda je bil, da se na lici mesta dožene, kaj treba storiti, da se onesnaženje vode v vodovodnih nabiralnikih prepreči. Vladni zastopniki predlagajo, da se čimpreje izvrši temeljita kanalizacija po vseh delih trga, osobito pa naj ima glavni kanal pod trgom tako nizko lego in toliko padca, da bo omogočen popolen odtok ne le onih voda, ki pritekajo iz trga, marveč tudi one padovine ob večjih nalivih, ki bi vtegnila škodovati talnim izvirkom vodovoda. Predlaga se nadalje, da se zemljišče v okrožju izvirkov ozir. vodnjakov 100 metrov na široko odkupi, oziroma razlasti, zagradi in z drevjem zasadi, da se na ta način obvarujejo izvirkom škodljivega upliva nezavarovanega površja. Veščaki zatrjujejo, da se bo po izvršitvi vseh tu navedenih naprav za vedno odvrnila nevarnost, da bi se kvarila voda. Toliko časa pa, dokler se vse to ne izvrši, ostanejo vsi hišni vodovodi in javni vodnjaki vodovodovi zaprti in le neobhodno potrebna

napajališča za živino v porabi. Zastopniki občine so priznali važnost nasvetovanih del za asanacijo postojnskega trga, a povdarjali, da bi se vse te varnostne naprave, ki so v tesni zvezi z vodovodom, imele izvršiti istočasno z vodovodom in bi spadale v vodovodni projekt. Ako se to ni zgodilo takrat, je potreba, da država in dežela za izvršitev zamujenih, a za vodovod neobhodno potrebnih varnostnih del sedaj prispevata z enakoodstotno podporo, kakor pri drugih vodovodnih delih. Ker bodo stroški jako veliki, je zahteva občine opravičena in bi bila nujna državna in deželna pomoč umestna. Gre se za zdravje prebivalstva in za prepotrebno pitno vodo.

Načrti za meščansko šolo v Postojni. Kakor znano je razpisal c. kr. okrajni šolski svet postojnski tekmovalnim potom 2 darili za napravo najlepšega načrta za meščansko šolsko poslopje. Kakor se nam iz verodostojne strani poroča, je tekmovalo vsega skupaj 14 arhitektov s svojimi načrti. Presojevalni odbor, kateremu je načeloval deželni stavbni svetnik Klinar, je imel te dni svojo sejo v Ljubljani in priznal prvo darilo arhitektu Jos. Costa-Ferari v Trstu, drugo pa Makso Zbrizaj-u stavbenemu voditelju kranjske stavbinske družbe. Za nakup se je priporočil načrt z geslom „Jugend“ a pohvalno se je omenilo delo z geslom „Jugend Heil“.

Glas iz občinstva. Iz zdravstvenih ozirov bi bilo želeti, da se ceste in ulice v Postojni snažijo o času, ko ni največ ljudi na cesti, kakor se to sedaj godi. Dalje naj cestni pometači, predno prično s tem delom, cesto z vodo poškopé, da ne vzdignejo groznega prahu,

okrog in poredna. Še danes jo slišim, kako srčkano se je smejala. Šel sem drugam za učenca in je dolgo nisem videl. A moja stara ji je bila dobra prijateljica in zato vse vem. Služila je par let v Pragi, ko pa je oče umrl, jo je pozvala mati domov. Lepa je bila in je brž zmešala kar par fantom ob enem glave. Moja stara pravi, da je bila kakor cvet pomladi — in ženske nimajo navade, da bi kako vrstnico prehvalile. Bila je z vsemi prijazna, vsakemu se je nasmejala, a srca ni nikomur odprla. Morda je že mislila na kakega ljubčka v Pragi. Kar se oglasi najbogatejši med čestilci kot resen snubec. Prišli so slabi časi za ubožico. Branila se je, jokala, a stara njena mati je plakala, da si hčerka lastno srečo ubija in ji hoče zagreniti zadnja leta. Sorodniki so tiščali vanjo, ženin je prosil in ljubček iz daljave ni poslal glasu ne pisma.

„Prišlo je do svatbe; ubožica je stopila blede kot platno k altarju . . . Mlada gospodinja se je trudila, da se uživi v novi položaj. Delala je do pozne ure, da pozabi boleost. Prišlo pa je pisemce iz Prage od nekdanjega ljubčka. Pisal je, da se je trudil in delal, da si je mogel ustanoviti samostojno gospodarstvo. Zdaj da je že v stanu resno prositi za njeno roko. Naj mu le naznani in zasnubi jo pri materi. Moj Bog, gospod

učitelj, kako je bilo ubožici, ko je čitala to pismo? Ni odgovorila, saj ni vedela, kaj. Niti materi ni povedala, ker se je zbala, da se stvar raznese po kraju. A glejte, njen mož je našel to pismo. Pismo je vrgel v ogenj, oddaljenemu snubcu pa odgovoril sam. To pismo bi še danes rad čital; veste, mnogo knjig sem prebral, a mislim takega pisma ni najti nikjer. Barbika je vse povedala moji ženi, živela tiho, se trudila in skrbela le za otroke.

„Kmalu na to sem se vrnil tudi jaz domov in poročil svojo staro. Takrat sem videl tudi Barbiko večkrat. A kje je bila ona mila prepeličica in dehteča rožica? Bila je že vsa postarana. Mož je bil oduren in jo psoval. Imela sta štiri fante. Trije so morali po rokodelstvu v tujino. Radi so šli, niti po materi se jim ni tožilo. Zdi se mi, da so bolj njegove krvi. Le najmlajši, Vojteh, bi bil šel v šolo, a stari je zarentačil, če je Barbika o tem omenila. Zdaj bi vsak hotel biti gospod, drugi naj se pa potijo, tako je kričal. Ker pa je bil fant res dobre glave, ga je dal v trgovino.

„Otroci so morda vedeli, da jih mati ljubi, a povrnil ji tega niso. Stari Parižek je postal vžitkar. Sin je bil skop in sinaha tudi. Stari je sicer hud in osoren, a nič ne pomaga. Pri vsem najbolj trpi Barbara.

ki človeka duši in mu zdravje kvvari. Po mestih so odpravljene vlečke, da dame ne vzdignejo zdravje kva-rečega prahu, v Postojni pa bi bili hvaležni v to poklicaninim faktorjem, ako bi nam omejeni nedostatek odpravili. Bodimo tudi v Postojni malo bolj napredni!

Na adresi južne železnice. Na tukajšni železniški postaji se še vedno bliščijo samonemški napisi kakor: Eingang, Extra-Zimmer, Küche i. t. d. Opetovano se je že o tem pisalo, a slavna uprava železnice ima na vse te upravičene pritožbe gluha ušesa. Vse kaže, da se bode treba poslužiti za odstranjenje imenovanih napisov bolj radikalnih sredstev, kaj tacega je mogoče samo še na Kranjskem in v ljubi, „zavedni“ Postojni, kjer imajo ljudje res nadčloveško potrpežljivost; dosedaj smo čakali, a odslej bomo postopali drugače. Za danes zahtevamo slednjič, da izginejo v najkrajšem času našo narodnost želeči, samonemški napisi na postojnski železniški restavraciji. Upamo, da slavna uprava južne železnice vendar enkrat usliši našo preponižno prošnjo. Vederemo!

Iz planinske doline. Koncem julija se je preselil naš okrožni zdravnik g. dr. Josip Skočir k namestništvu v Inomost. Ž njim smo izgubili vrlega narodnjaka in spretnega zdravnika, kojega ime je v kratkem času — kakor nekdanj Mayerjevo — zaslovelo daleč na okoli. Njegovo mesto je sedaj razpisano ter upamo, da bo zopet v kratkem zasedeno, ker je z dodatki kneza Windischgrätz-a baje eno boljših v deželi. Odposlanstvo našega občinskega odbora je prosilo pri vsprejemu našega deželnega predsednika v

— Glej, glej, kako sem se zaklepetal, delo me čaka“, sklene Strnadek in teče domov.

Mamico Parižek sem le malokdaj videl in sicer v cerkvi. Za koga je molila? Za otroke.

Šele spomladi se je spet zglasila. Od vseh treh sinov so došla pisma. Stari je bil ves divji, kaj jim je prišlo na misel, saj smo se jih že vendar iznebili. Pisala sva spet odgovore, najprej najmlajšemu:

„Moj predragi sin!

„Tvoje pismo sem prejela in se zelo veselim, da si zdrav. Morda še tega pol leta prestanem in te spet vidim. Zelo slabo se mi godi, ljubi otrok. Delam cel dan, a ne gre dobro izpod rok, ker sem stara. Oče so vedno sitnejši. Vidiš, zadnjič sta pisala starejša Tvoja brata in nam očitala, da je najstarejši dobil največ, ona pa da sta prikrajšana. Oče so se zjezili in nočejo o njih nikdar več kaj slišati. Res je, da ima prvi sin največ, a to le zaradi tega, kar je priženil. Veš, pa tudi vžitek je grenak. Gospodinja je zadnjič ozmerjala očeta. Prepiri se vedno ponavljajo. In Ti tako malo pišeš. Ali se sploh še kedaj vidimo? Da bi mi Ti mogel zatisniti oči. Le piši kmalu. Zadnjič se mi je sanjalo, da sem te nosila v košu na hrbtu in si vriskal ter se smejal. Ti časi so minili. Poljubim Te stokrat,

(Dalje prih.)

Tvoja mati.

Logatcu mej drugim tudi to, da naj bi se razširila naša trirazredna šola v štirirazrednico. Ker se je pred par leti z nad sto podpisi podprto vlogo na deželni šolski svet proti takemu razširjenju protestiralo, smo zelo radovedni, kako se bo sedaj ta zadeva rešila. — Smo pa le res malce čudni ljudje in precej počasni potomci onih čudakov, ki so se pred petdesetimi leti le s težavo branili — železnice in njenih posledic.

Iz Ilirske Bistrice. Veselih novic, gospod urednik, Vam lahko nekaj poročam. Društveni dom je prišel vendar pod streho ter pričakujemo dannadan slavnostno otvoritev; posebno nas bode gotovo vse Bistričane veselilo, da bomo imeli zopet čitalnico z ljudsko knjižnico vred, ker smo za sedaj precej pogrešali časopisov. Gasilci bodo tudi ponosni, da bodo imeli orodje pod lastno streho. Sliši se, da se namerava prirediti slavnostna otvoritev „društvenega doma“ čitalnice in prostovoljnega gasilnega društva dne 18. avgusta 1907. — Dne 5. t. m. se je poročila v župnijski cerkvi obče znana dobrotnica gospa Pavlina vdova dr. Bachmann-ova z g. Petrom Lešnikom obč. tajnikom v Ilir. Bistrici! Kličemo jima: na mnogo leta! — Tujcev je letos precej veliko in konstatujemo z veseljem, da so nam letošnji tujci veliko ljubši kot katerikoli poprejšnji, tudi imamo mesto zagrizenih Lahov letos najvglednejše hrvaške in slovenske rodbine iz Reke in Sušaka v svoji sredi. Notar dr. Žnidaršič je nastopil dopust in je prevzel njegovo substitucijo notarski kandidat v Postojni gosp. Anton Carli. — V hotelu Ilirija toči se žali Bog — ogrsko pivo! Daleč smo prišli! G. gostilničar se pa izgovarja, da se je obrnil že pred 6 tedni na Auerjevo pivovarno v Ljubljani, da pa ne dobi odgovora. Kaj je resnice, ne vemo, konstatirati pa moramo, da se na slovenskih tleh ne sme podpirati zdaj ogrska industrija, ko naši bratje na Hrvaškem bojujejo tako težak boj zoper Madjare. — Posledki volilnih bojov so zdaj končani; kakih 100 kazenskih pravnih ima naše sodišče več kot druga leta. Žalibog je zopet zaspalo vse veselo gibanje, ki se je začelo razvijati ob času volitev. Ne sliši in ne vidi se ničesar več! Ni shodov, ni predavanj, tudi naši akademiki, kojih imamo precejšno število, se ne ganejo. Upajmo, da se v jeseni zopet oživi družabno in društveno gibanje v vsakem oziru. — Stavbena sezona je bila precej dobra v letošnjem letu; sezidalo se je razun „društvenega doma“ še pet novih hiš; g. Josip Domladiš je pa krasno renoviral svoj rojstni dom. — Krepko naprej!

Velikootoški most. Zidarska dela za zgradbo mostu preko Pivke pri Vel. Otoku, kakor tudi napravo novega dela ceste je prevzel podjetnik iz hrvatskega primorja g. Antič, ki je pozneje iz neznanih vzrokov vse delo popustil. V pretečenem mescu je občina delo oddala tvrdki Ackerman, ki bo vse delo še letos izvršila.

Mala Pristava pri Št. Petru. Prošli četrtek je tu med nevihto tresčilo v hišo nekega posestnika, ki se je vnela. Ogenj se je razširil ter uničil pet hiš.

Iz Št. Petra. Tisti dan, ko je bila tukaj birma, je bil vobče zelo nesrečen. V Trnju je treščilo v Zobovo 17letno hčerko in še eno osebo omamilo, v Postojni je strela ubila Vičičevega hlapca, na Baču je pa ubila strela Spevčiču vola. Nadalje je pobijala toča kakih deset minut tu pa tam po pivški dolini.

Iz Bača pri Knežaku. Tomšiču, p. d. Toninu, so se zopet splašili konji, in se je zelo nevarno ponesrečil. Črepinja je zelo razbita in baje hrbtenica poškodovana. Njemu so se splašili konji pred kakšnimi 14 dnevi v Zagorju, kjer se je tudi zelo poškodoval.

Iz Št. Petra. Občinske volitve v prvi razred se bodo še enkrat vršile, ker so bile prve oziroma že druge ovržene zaradi prevelike poštenosti županove stranke, ki so jo porabljali pri volitvah. Nikdar še ni nobena komisija tako pristransko postopala pri volitvah, kakor ravno omenjena, tako da se je vladni zastopnik zgražal, in udje komisije sami so pritrdili ter rekli, da bodo volitve razveljavljene, a kljub temu piše „Domoljub“, da se čudi, kako morejo oblasti tako krivično postopati, ter rekurzu ugoditi. Da znat' se mora, pa nesramen mora biti dandanes človek, če hoče v politiki kaj doseči, to je „Domoljubova“ metoda.

Iz Zagorja. Krajni šolski svet je vložil prošnjo za razširjenje tukajšnje šole.

Prosveta.

Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda se je vršila v torek v Boh. Bistrici. Udeležba je bila velikanska. Došlo je tudi nekaj duhovnikov, ki so s sabo prinesli kandidata za vodstvo, — klerikalnega ravnatelja Detelo. Menili so, da se bodo zborovalci brez ugovora udali klerikalnemu ukazu. Pokazalo pa se je, da ti gospodje poznajo Družbo le ob volitvah. Ker ni klerikalnih podružnic — klerikalci imajo za narodne namene zaprte žepe — in vse tiste, kjer se je klerikalcem zaradi „sloge“ poverilo vodstvo, mirno spe, niso imeli zbrani gospodje duhovniki glasovalne pravice, temveč so le s kričanjem skušali premotiti zborovalce. Ob volitvah se je pokazalo, da je klerikalcev v Družbi tako malo, da niti ne pridejo v poštev, če se izvede proporcionalni (manjšinski) volilni sistem do skrajne meje. Kandidat združenih naprednjakov iz vseh slovenskih pokrajin, ravnatelj Senekovič je dobil 247 glasov, klerikalni kandidat Detela pa — 7 glasov. Prav tako so ostali kandidati zmagali proti klerikalcem z več kot 10kratno večino. — Uspeh te skupščine je, da se bo začelo v Družbi z reorganiziranjem na vseh poljih.

Notranjske podružnice so bile zastopane na veliki skupščini Družbe sv. Cirila in Metoda skoro polnoštevilno. Le vipavske in vrhniške so bile nezastopane, čeravno imajo izvoljene odbore. Vsa stvar nam je takoj jasna, če pogledamo v družbeni koledar, iz katerega izvemo, da načelujejo tem podružnicam duhovni gospodje oziroma njih pristaši. Vse notranjske podružnice naj se

krepeko ožive, da se bo moglo vodstvo nanje zanesti in jim odkazati važen delokrog. Tudi najmlajša podružnica Cerkničanov je bila na skupščini vrlo zastopana.

Narodno gospodarstvo.

Pravljica o gnojišču. Nekdaj, je bilo menda pred 1000 leti, je živel ubožen kmetiček, kateremu niti krompir ni rodil. Bil je precej neumen, vendar se je spomnil, da mu je treba žene. Ker pa se le polne mošnje na tem svetu združujejo, je dobil naš kmet samo ubožno nevesto, a bila je pametna in pridna. Drugi dan po poroki je prišel kmet lačen domov. Že na pragu je zaduhal svojo najljubšo jed, govejo juho. Vesel je sedel na klop in je že hotel zajeti — kar mu žena izmakne skledo in zlije juho na dvorišče, ostal je samo kos mesa. Zaradi ljubega zakonskega miru je mož takrat molčal. Ko pa se je naslednji dan isto zgodilo, je vzrohnal in zavpil na ženo. Toda ta je rekla: Saj ti sam tudi podobno ravnaš. Poglej na gnojišče! Ker je blizu kapi in slabo napravljeno, izteče vsa gnojnica in le suh kup gnoja ostane. Zato ti pa tudi gnojenje nič ne izda in imaš tako majhen krompir! Takrat je mož spoznal, da ima žena prav, je prestavil in popravil gnojišče in glej: Drugo leto je zrastel na njegovi njivi velik in obilen krompir!

Sovražniki glavnatega zelja. Gosenice kapusovega belina objedajo perje, kapusove sovke izjedajo srce, ličinke (črvi) kapusovega hrošča povzročajo one bule na kocenih, katerim pravimo krofi. Take kocene moramo zažgati, gosenice pa je treba obirati.

Če svinja vrže prezgodaj, ali če pujski takoj po rojstvu poginejo, je temu vzrok navadno napačno krmljenje. Breja svinja se navadno preveč zredi in ima zato malo krvi. Brejim svinjam smemo dajati le še malo moke. Najboljša hrana zanje, posebno v zadnjem času predno vržejo, je zrezana lucerna in seme rože, kuhan krompir in korenje ali repa ter na vsako žival po dva funta rženih otrobov na dan. Kdor daje več, škoduje živali. Primeri se pa tudi, da svinja prezgodaj vrže, da mladiči poginejo vsled neprevidnosti. Če brejo svinjo podimo ali pretepamo, ali pa, če ji po zimi damo zmrznjene hrane, se tudi lahko primeri ta nesreča; posebno pri mladih svinjah je treba pazljivosti.

Driska pri mladih pujskih, kateri so še le 3 do 4 tedne stari ter še sesajo, se ustavi, če sprememo hrano svinje. Dajemo ji v takem slučaju kuhanega krompirja, kateremu pridenemo nekoliko moke in mleka ter 2 do 3 funta praženega graha na dan. S pridom se uporablja proti driski pujskov salicilska kislina, ki se daje svinji 10—12 dni, vsak dan po 20 gramov, pomešano med krmo. Hlev, kjer so bolni pujski, dobro pobelimo in skrbimo vedno za suho nastiljo.

Ko pujske odstavimo, se pojavlja pri njih mnogokrat driska in druge bolezni. Takim pujskom dajemo posnetega mleka in zmes iz dveh litrov kuhanega riža in 1 litru lanenega semena.

Pujske prezgodaj rezati ni dobro, živalice lahko poginejo. Najprimernejši čas za operacijo je starost 6 tednov, oziroma ko jih odstavimo.

Varujte konje! V vročem poletnem času trpe konji hude bolečine vsled ran, katere dobe od slabih komatov. Rane so mnogokrat vzrok, da konj noče potegniti, boji se, da bi se pri tem ne razbolele. Konjev vrat je treba po leti večkrat umiti, komate očistiti prahu in potu. Ran ne smemo prijemati z umazanimi rokami. Če se pokažejo otiske, moramo komat takoj odstraniti, ker konj izgubi na lepoti, če ima na vratu zaceljene rane in otiske.

Čebula se lepo razvija, če ji pognojimo s posušenim, zdrobljenim kurjim gnojem. Predno pognojimo, zrahljamo prst okrog čebule.

Po svetu.

Kako je mestna mladina odtujena od narave. Na javnih šolah v Berlinu so učitelji preiskovali duševno obzorje nad šest let starih učencev ter dognali, da so otroci večinoma odtujeni od narave. Izmed 100 izprašanih otrok jih 70 ni videlo nikdar solčnega vzhoda in zahoda, 75 jih še ni videlo živega zajca, 64 veverice, 53 nikdar polža, 87 breze, 59 žitnega polja, 98 nobene reke razven domače, 82 jih ni slišalo škrljanca. Taka žalostna statistika bi se lahko v vsakem večjem mestu dognala. Tudi v Bostonu so preiskovali znanje otrok v naravi ter so našli med 100 otroci v starosti od 4 do 8 let 77 takih, ki niso še nikdar videli vrane, 57 takih, ki ne poznajo vrabca, 50 jih ni videlo še nikdar žabe, 20 jih ne ve za metulje in 75 ne za krompir na polji. Žal, da se tudi pri nas na deželi, kakor kažejo poizvedbe, najdejo otroci, ki ne vedo mnogo v naravi, akoravno v njih živijo, to pa so krivi starši, ki se premalo bavijo z otroci ter jih premalo poučujejo.

Cigarete kaditi je prepovedano — na Kitajskem. Kitajska cesarica se je udeležila predavanja nekega zdravnika, ki je dokazal škodljivost cigaret ter je bila tako prepričana od njegovega izvajanja, da je takoj izdala za vso deželo prepoved kajenja cigaret. Tudi na dvoru ne bodo več kadili, kajti cesarica se je izjavila, da bo celo dragocene cigarete, ki jih dobiva v darilo, dala pometati v jezero.

Z avtomobilom od Pekinga do Pariza. 1. t. m. je dospel knez Borgeze s svojim avtomobilom „Itala“ v Petrograd. Prišel je iz Pekinga. 30 avtomobilov se mu je peljalo naproti v Carskoje Selo, da ga pozdravijo, med avtomobilisti je bil tudi italijanski poslanik. Po stari ruski šegi so podali knezu soli in kruha ter so ga v slavnostnem sprevodu peljali v rusko prestolico. Drugi dan se je knez odpeljal proti Parizu. Tako se je zopet pokazalo, da je avtomobil prometno sredstvo prve vrste.

Epidemija med divjačino. V gozdih okrog Kromeriza se je pojavila med divjačino nalezljiva bolezen.

V knezoškofijskih gozdih Bohorci so našli v zadnjih dneh 30 srn in nekaj zajcev mrtvih. Ko so živali raztelesili, so videli, da imajo gnila pljuča in gnojne bule na jetrih. Najizkušenejši lovci si ne morejo razložiti nastanka te bolezni, ker je še nikdar in nikdar niso opazili. Gozdarji mislijo, da je bolezen nastala vsled uživanja slabe vode ali strupenih rastlin.

Za kratek čas.

Dokazano. Kmet (delavcu, ki išče dela): „Ali znate mlatiti?“ Delavec: „Kaj pa, saj sem oče 17 otrok.“

Po pogrebu. Oče: „Lejte, otroci, kadar niste ubogali matere, sem vam vselej rekel, da vam je treba mačehe, zdaj jo boste res dobili!“

Tolažba. Gospa: „Povejte mi g. doktor ali se res primeri, da so nekateri ljudje živo pokopani?“ Doktor: „Pri mojih pacientih se kaj takega ne more primeriti.“

Loterijske številke.

Trst, 3. avgusta	1	29	48	25	13
Praga, 7. avgusta	85	49	32	5	47

E 35/7

3.

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Janeza Želko, posestnika v Veliki Pristavi h. št. 3 bo

dne 29. avgusta 1907

dopoldne ob 9. uri pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6 dražba zemljišča vl. št. 327 k. o. Kal obstoječe iz parcel št. 7/4 „vrt“ in št. 399/1 „njiva“ v skupnem površju od 21 ar. 20 m².

Neprimičnini, ki jo je prodati na dražbi, je določena vrednost na 600 K.

Najmanjši ponudek znaša 400 K, pod tem zneskom se ne prodaje.

Odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6 med opravnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati gledé neprimičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobé v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnije niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja v Postojni, oddelek II., dne 22. julija 1907.

Vposlano.

Na naslov vseh p. n. trgovcev in pekovo-obrtnikov
v Trnovo-Bistriškem in Podgradskem okraju.

Čast mi je vsem Vam uljudno javiti, da sem z
dnem 1. avgusta t. l. podal gospodu

SLAVOJU JENKO v Podgradu

svoje zastopstvo za Podgrad in Trnovo-Bistrice s
prav obsežnim okrožjem in da bodem v to svrho vzdrževal
svoje lastne zaloge v Podgradu in Trnovem-Bistrici.

Ker so moji izdelki prav izborni in splošno pri-
ljubljeni in pa, ker bode mojemu gospodu zastopniku
mogoče, vsakega cenj. odjemalca točno in solidno po-
streči, pričakujem obilnih cenj. naročil, za katere se
najtopleje priporočam ter beležim

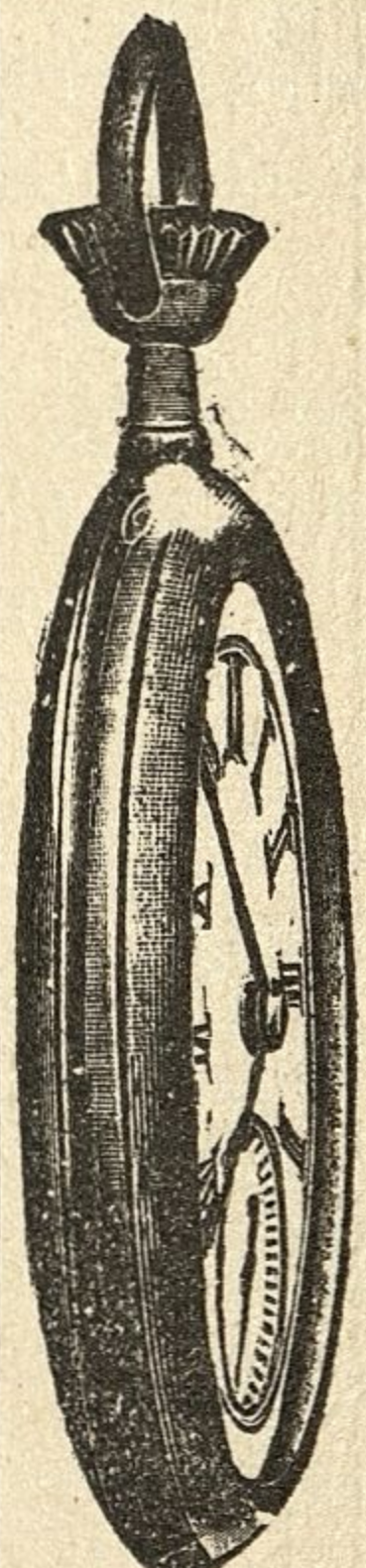
z velespoštovanjem

Vinko Majdič,
valjični mlin v Kranju.

Učenca

sprejemem takoj v svojo trgovino.

JOSIP TOMŠIČ, trgovina s špecerijskim blagom v Il. Bistrici.

Zahtevajte cenike zastonj _____
_____ in poštne prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.

===== **Upar** =====
in trgovec zlatnine in srebrnine
v LJUBLJANI.

Delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne
in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob
pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Zarezano strešno opeko

(Falz)

navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak
in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi

===== **Karol Jelovšek** =====

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

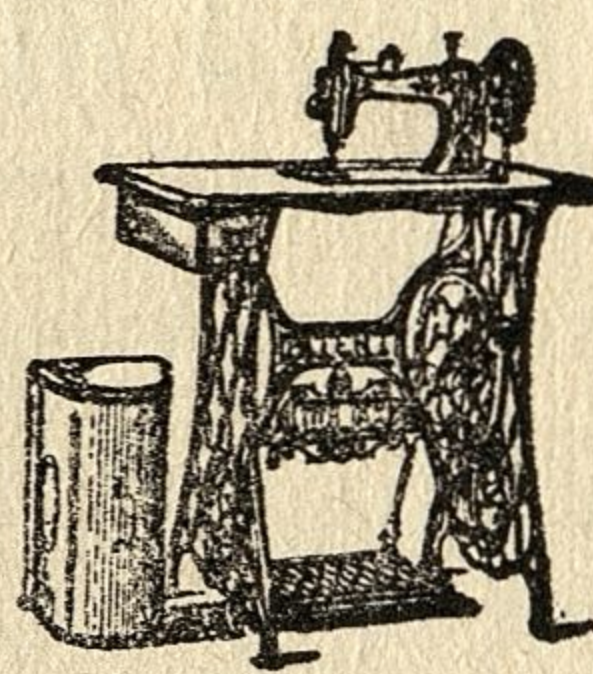
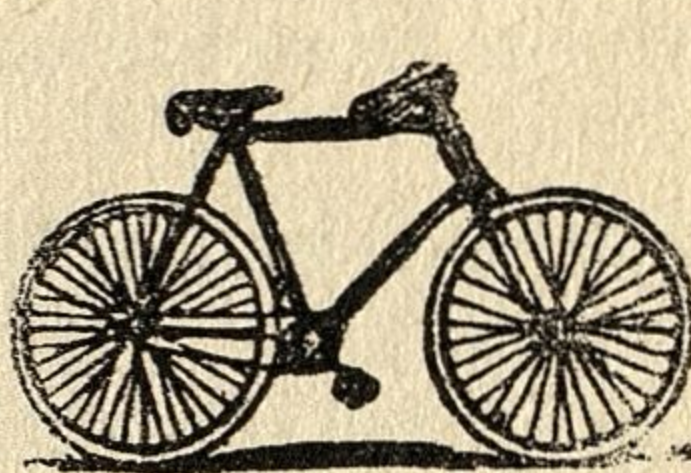
IVAN JAX & sin v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih
strojev,
vozniških koles
in
pisalnih strojev.

Pouk v šivanju in voženju
na stroje brezplačen.

Hiša

Več se lahko poizve pri Maksu Šeber v Postojni.

z vrtom in
dvoriščem
se prodaja v Postojni.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
===== dopoludne. =====

□ □ □

Obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rent-
nega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5% in amortizaciji
najmanj 1%, na osebni kredit po 6%.

□ □ □

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih,
posojila se izplačujejo le ob petkih.

C. kr. notar v Postojni Gregor Demšar

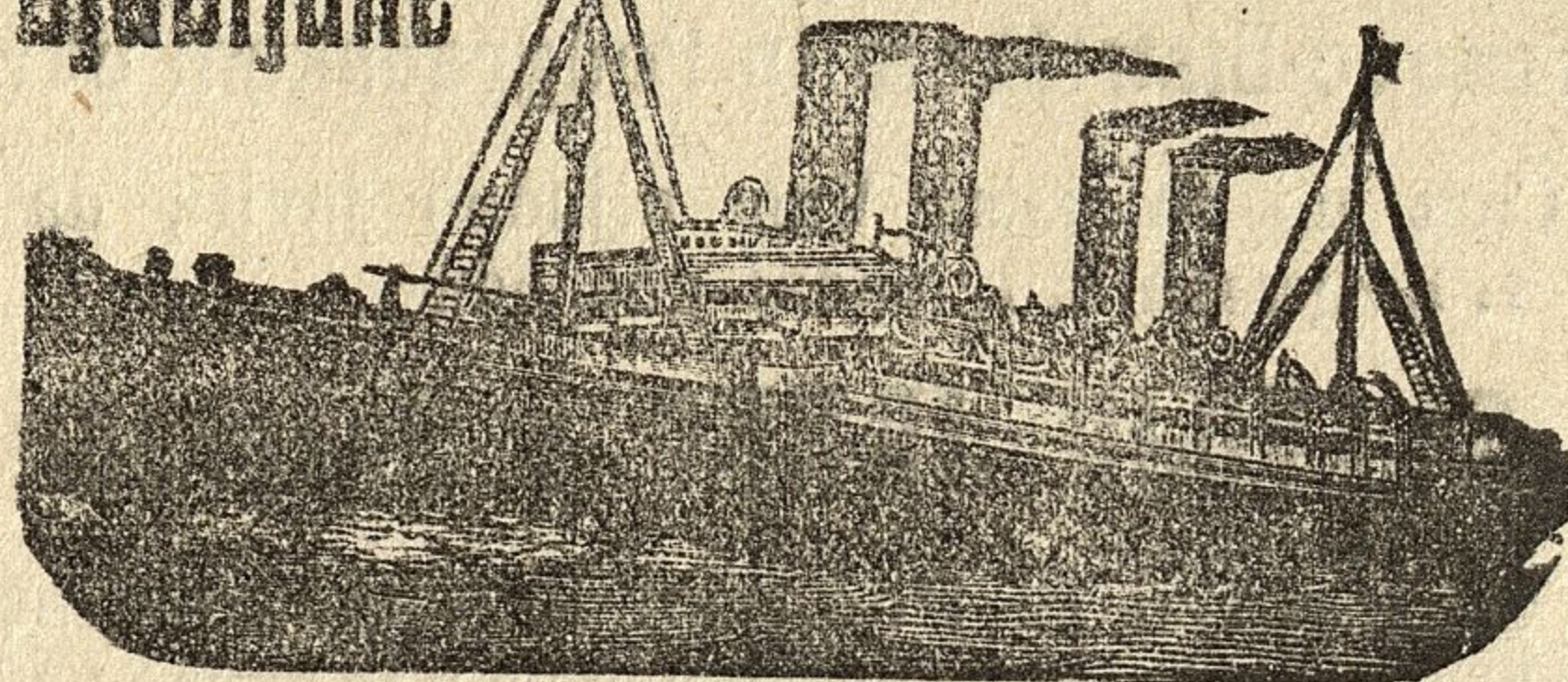
Učenec

za ključarja in druga
mehanična dela

se takoj sprejme pri

Josipu Šibeniku, ključarskem mojstru v Postojni.

Iz Ljubljane v New-York

vsi se najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnim
parobrodi, takezvanimi

cesarskimi brzoparniki

Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm in Kaiser
Wilhelm der Grosse, kateri so največji in najvarnejši
na svetu.

Vožnja po morju traja samo 5 do 6 dni.

Zastne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna
pojasnila in potrebni pouk da vsakomur nemudoma in brezplačno

EDVARD TAVČAR v Ljubljani

št. 35, Kolodvorske ulice št. 35,
nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Notranjci, rabite narodni kolek v
korist družbe sv. Cirila in Metoda!

Modna trgovina PAVEL MAGDIČ, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Svilnato blago, baržuni, pliši
in tenčice.

Čipkasto blago, pajčo-
lani, čipkasti ovratniki,
čipke, vložki, svilnate
vezenine.

Jabots, Fichus, damski
ovratniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi.

Pozamenterija,
porte in žnore, resice, kre-
pince in žnore za tapetnike.

Krepi in flori za
žalovanje.

Zlate in srebrne resice, čipke
in vrvce.

Šerpe iz svile, čipk
in volne.

Nogavice za dame, dekleta
in otroke.

Jopice, hlačke, otročje
perilo in odeje za
vozičke.

Oprava za novorojenčke, po-
steljne podloge iz kavčuka.

Sukanec za šivanje, ple-
tenje in vezenje.

Gumbi in različne igle.

Različne podloge in potreb-
ščine za krojače in šivilje.

Idrijske čipke, vezene
čipke in vložki.

Pajčolani za neveste,
mirtovi venci.

Damsko perilo, spodnja krila,
predpasniki in kopalne obleke.

Modreci in potrebščine
za modrece.

Glave rokavice in rokavice
za uniformirance, pletene.
letne in zimske rokavice.

Kopalno perilo, dišave, milo
in ustna voda.

Krtače
za obleko, glavo
in zobe.

Srajce za gospode in dečke,
spodnje hlače, ovratniki, za-
pestnice, naprsniki in žepne
rute.

Pravo Jägrovo normal-
no perilo, srajce, tricot,
jopice in hlače.

Mrežaste in potne jopice,
srajce, čepice in pasovi za
šport.

Nogovice, naramnice, odeje
in blazine za potovanje.

Kravate,
gumbi za manšete.

Za lovce: telovniki, nogo-
vice, rokavice in
dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meče,
prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrbtniki, ovratniki,
robci.

Narodni trakovi in zastave,
narodne čepice, torbice in
drugi domači narodni izdelki
itd. itd. itd.

Gospod! Čitajte novosti,
ker so za vas važne in
koristne! Razpošiljam po
pošt. povzetju za K 12-50
krasno, dobro in moderno
opravo, obstoječo iz sle-
dečih stvari: fina bela ali
barvasta srajca poljubne
številke, dobre spodnje
hlače, lepo spalno srajco,
ovratnik po želji, krasno
kravato, par trpežnih no-
gavic, močno brisalko, iz-
vrstne naramnice, 3 dobre
žepne robce, vse v eni
škaflijo lepo razdeljeno.

Pošiljam z obratno pošto.

Za neugajajoče povrnem
denar.